

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:	
Helyben.	Vidékre küldve:
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.
Fél évre . . . 6 . . . — .	Fél évre . . . 8 . . . — .
Negyed évre . . . 2 . . . 50 .	Negyed évre . . . 4 . . . — .
Egy óra . . . 1 . . . — .	Egy óra . . . 1 . . . 70 .
Egyesszám ára 4 fillér.	

Főszerkesztő: **BENEDEK IÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **Ifj. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasabos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többzöld megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

A debreczeni gazdasági egyesület kirándulásához.

Mint olvasám, a debreczeni gazdasági egyesület a nyáron kirándulást rendez a Székelyföldre. Ha ennek a kirándulásnak más célja nem volna, mint az, hogy az alföldi és a fenyvesek közötti magyar egymást lássa, egymással kezdet szoritson, barátságosan lássa egymást és Isten áldásával bocsássa utjára az eltávozót, ugy is megérdemelné a fáradságot és a költséget, mert a személyes érintkezés az összetartozás érzetét erősíti, az egymásra utaltság tudatát felkelti.

Tudom, hogy az egyesület tagjai nem minden terv és tanulmányi cél nélkül indulnak el, hanem kiszabják maguknak a feladatot, magok elé tűzik a kérdéseket, amelyekre visszatérve, megakarnak magoknak felelni, mégis engedjék meg nekem, hogy egyremásra felhívjam a figyelmüket.

Helytelen és elhibázott dolog volna, ha a kirándulók mindazt, amit a székelyeknél fognak tapasztalni, egyszerűen az alföldi magyarság viszonyaihoz hasonlítanák, mert a székelyek és az alföldi magyarság között, a mi az igényeket és a megélhetés eszközeit illeti, sokkal nagyobb a különbség, mint a székelyek, szászok és oláhok között.

Meg kell állapítani tehát a műveltség fokát mind a három nemzetiségnél külön-külön. És mivel tudjuk, hogy a műveltség foka a szükségletekkel bizonyos kapcsolatban van: meg kell állapítani a szükségleteket, a melyeket a műveltség nélkülözhetetlenné tesz. Vizsgálni kell, melyik nemzetiség tudja e szükségleteket teljesíteni és melyik nem; melyik terjeszkedik túl e szükségleteken és melyik marad meg a szükségletek határán, vagyis melyik a fényűző és melyik nem az. A fényűzést osztályozni kell, a mint a lakásra, butorzatra, ruházódásra, a mindennapi étkezésre és vendégeskedésre, keresztelöre, menyegzőre stb. esik.

Külön kell ezeket szemügyre venni a paraszt népnél és a nép vezetőinél: a falusi és a városi intelligenciánál.

Tudomásom van róla, hogy egy székely faluban a tanítók nejei és a tanítónők egy maguk között tartott bált átlag 50—50 frtba kerítették. Selyem ruha nélkül nem jelenhetett meg egyik sem daczára, hogy magok között voltak. Egy másik faluban meg vacsorát adott az egyik asszony és ötféle sült volt. Hogy van az ilyen költségek arányban a tanító 4—5 száz forint évi fizetésével?

Egy másik városban menyegző

készült és annyiféle ételmű volt a tervbe felvéve, hogy háromféle sültet a mennyaszony fivére huzott ki, holott nem tartozott a gyomorhajosok közé.

Vajjon az ilyen mértékben való lakmározás, költsékezés jó példa-e a paraszt népnek? Bizonyosan nem. Tudjuk, hogy a műveletlenebb nép hajlandó majom módra utánozni és szereti a csillogó-villogót. A nép azoktól tanul, akiket gyakran lát.

Meg kell figyelni milyen lábon áll az erkölcsiség az egyes nemzetiségeknél. Az iskolából kikerülők mivel töltik üres idejüket, nyári ünnep délutánjaikat és téli estéiket, ivással-e, vagy hasznos foglalkozással, a lelket nemesítik-e, vagy a kocsmáros gazdagítják.

Talán nem lesz haszontalan fáradság egyik-másik szász községet különösen megfigyelni? A városoktól távolabb levő szász községekben még oly conservatívek a paraszt-erkölcsök, hogy megrónák azt, a ki a kocsmában inna, még ha legény sorban van is. Továbbá: az iskolából kikerült fiatalság telett általa választott bíró-fele áll. Ez a legény a fiuknál és leány a lányoknál. Ezek ügyelnek fel a jó erkölcsre és rendre. A ki templomba el nem megy, kocsmázik, vagy illetlenül viselkedik, legyen leány, vagy legény, az büntetés pénzt fizet.

Márta.

Irta: **Lengyel Laura.**

Kalapja fején volt már, a keztyűt is begombolta, aztán hirtelen benyitott a szomszéd szobába.

Nem is tudott volna úgy elmenni, hogy a bátyjának pár szót ne szóljon. Csak a belvárosba akart menni vásárolni, de nehéz lett volna a szíve egész uton, ha a kirándulás előtt homlokát csókra nem nyújtja.

A bátyja ott hevert a pamlagon, mellette, körülte, szétszórt újságok, könyvek, jegyzetek, mikor a fiatal leány bejött, álmos lusta mozdulattal félkényőkére támaszkodott és mosolyogva nézte végig a karsu leányalakot.

— Ejha! de kicsiptük magunkat, hová még Márta?

— Egy kis dolgom van a belvárosban, hat órára itthon leszek.

— Helyes. De ne kaczerkoldj az utcán. Nagyon csinos vagy és én nem akarok a reggeli lapban a tea mellett öngyilkossági híreket olvasni.

— Ne légy izetlen Gyuri. Ugyis haragszom a jó Istenkére, hogy miért nem hasonlítok jobban hozzád?

S a harag nem volt indokolatlan. A leány csinos, lelkes arcu nő volt, ellenben Gyuszi csodaszép fiatal ember. Egy kicsit hü, egy kicsit önző, elkényeztetett, de a hugát azt szerette, talán az egyetlen lény volt a világon, kit magán kívül még szeretni tudott.

Egymáson kívül senkijük sem volt a világon, hát nagyon ragaszkodtak egymáshoz.

Márta csöndesen behuzta maga után az ajtót s egyenesen a lépcsőháznak tartott. Már kint volt az utcán, mikor észrevette, hogy a pénztárczáját otthon hagyta.

— Tessék — mondta megleppenve — csinos zavarba jöhettek volna. Oh ezek a modern zsebnélküli ruhák . . .

Lassan nyitott be szobájába és zajtalanul huzta be maga után az ajtót. Az a lusta Gyurka vagy olvas, vagy alszik, semmiesetre sem akarta zavarni.

Ebben a pillanatban különös, zavart hangokat hallott a szomszéd szobából. Megijedt. Egy nő fuldokló, könyörgő sirása hallatszott át. Az első pillanatban arra gondolt, hogy benyit és segítségére siet annak, a ki szenved, de most megszólalt Gyuszi és kemény, haragos volt a hangja.

A fiatal leány a bársony függöny ajtó-

hoz lopódzott, félrehuzta kissé a sötétvörös bársonyt és úgy bámult be bátyja szobájába.

Gyuszi ott állt a szoba közepén, keresztbe fonta két karját és úgy nézett le egy sápadt, szőke, remegő asszonyra, ki sirt és kezét tördelte.

— Hogy mert ide jönni? — rivalt rá durván.

— Ne haragudj! . . . Légy irgalmas . . . nagyon szenvedtem.

A férfi felvonta vállát:

— Hallod-e, most már vége legyen a komédiázásnak! Ugy látszik tulságosan türelmes voltam hozzád, azért vagy ilyen vakmerő. Megmondtam már egyszer, hogy unat a dolog és váljunk el békében, barátságosan. Ha azt hiszed, hogy ezzel a kellemtelenedéssel valamit változtathatsz a helyzetben, nagyon, de nagyon csalódsz.

— Minden szentekre könyörgök, ne légy ilyen kegyetlen hozzám . . . Hiszen csak az a vétkem, hogy szeretlek . . .

— Az a vétked, hogy ide mersz tolni, ide ebbe a házba, hol a hugom lakik.

— Hallgass . . . kérlek . . .

— Nem vagyok épen rossz fiu s bár már torkig vagyok a komédiáiddal, a jó Isten tudja, talán újra megsajnálak . . . de

De ha a városokat nagyon el nem hagyjuk, akkor is találunk, a mi felkelti figyelmünket: Nagy-Disznódnak 2400 szász lakosa van. Ebben a községben most tornaegyletet alakítanak. Lesz férfi és női tornászó osztálya. A testgyakorlaton kívül énekekkel is foglalkoznak, tehát egyszermind dalárdát képeznek. A cél az, hogy a haszontalan időtöltéstől el vonják a fiatalságot, a mit az bizonyít legjobban, hogy csak az elnöknek kell nagykorúnak lenni, a többi: tisztviselő és tag, akár mind kiskorú lehet.

Az ének nem a magasabb régiók-ból lesz vevő, hanem népdal és más könnyebb darab lesz, a melyekkel a faji öntudatot erősítik, hogy a más nemzetiségbe való beolvadást akadályozzák. Nincs konkrét adatom az énekekre, a minthogy nem is lehet, de más kizártnak tartok. Ebben nincs kifogásolni való, de annál inkább van követni való.

Mindezek után vizsgálendő, hogy a szükségletek kielégítésére szolgáló eszközt: a pénzt honnan és milyen fáradtsággal szerzi meg az egyik és másik nemzetiség. Megállapítandó lesz tehát a szántó föld, legelő, rét és erdő milyensége, termékenysége, vagy terméketlensége a maga eredeti mivoltában, mit adott ehhez az ember, mennyiben emelte földje, rétje termőképességét és hogy viszonylik a szántóföld, rét, legelő, erdő és marhaállomány a lélekszámhoz egyik és másik nemzetiségnél.

Nem kell figyelmen kívül hagyni a hitelviszonyokat, vagyis a pénz drágaságát és azt, hogy honnan veszi fel a nép kölcsöneit, uzsorástól, pénzintéztől, vagy szövetkezettől.

Fontos, hogy azok az intézetek,

a melyek a pénzt adják a könnyelmű adósságcsinálást mozdítják-e elő, vagy a vagyonosodást. A népjavát az a pénzintézet mozdítja elő, a melyik nemcsak az adós hitelképességét vizsgálja, hanem azt is, vajjon az a kölcsön hasznohozó lesz-e az adósra, vagy tönkremenetelét mozdítja elő. A legolcsóbb kölcsön is káros, ha nem gyümölcsöző befektetésekre használjuk fel.

Nem kevésbé fontos, hogy a kölcsönt adó pénzintézetek a nyereségüket mire használják fel. A részvényesek zsebébe vándorol-e a nyereség, vagy egy része a nép javára, iskolákra és egyebekre fordítatik.

A székelyföldön vannak pénzintézetek, melyek 20—24-es osztalékot adnak, míg a nép Oláhországba megy kenyerét keresni, ellenben a szászoknál 5%-ot kap kamat fejében a részvényes, a többi gazdasági és kulturális célokra fordítatik.

Magyar embertől hallottam, hogy a nagyszebeni általános takarékpénztár egymaga egy évi 80 ezer frt. tiszta jövedelméből 75 ezer fítot adott jótékony célra.

A véleményem az, hogy a mig az állam megengedi a busás osztalékok huzását, addig nem lesz segítve a székelyeken, mert mindaddig csak annyi változás állhat be, hogy az egyik pénzintézet talán $\frac{1}{4}$ %-al kevesebb kamatot vesz, mint a másik. Ez csak arra való lesz, hogy nehezebben haljon meg, a kit a bankok anyagi halálra szántak t. i. a nép.

Mindezeket vizsgálva, hazatérve, megtudják állapítani a kirándulók, hogy mit kell írni a parasztnép és a középosztály számlájára, mit az iparihiányának és a vámközösségnek be-

tudni és hol kell okvetlenül az állam segítő kezét igénybe venni, Ezt csak ott vegyük igénybe hol nem a parasztnép, vagy a középosztály hibájával állunk szemben, a hol tehát a segítség minden más eszköze teljesen ki van zárva.

Műbizalom.

Minden ember tisztában van azzal, hogy a katonai javaslatok a nemzet óriási többségének nem kellenek. Alig van néhány aulikus osztrákpárti, a melyik kívánja a katonai javaslatok keresztültitelét és úgy látszik, hogy azok is, a kik látszólag támogatják a javaslatokat csak a külső nyomásnak engednek.

Mikor a kormány ígéretet tett Bécsben, hogy Magyarországot újabb pénz és véradóval terheli, megfélekedezni látszott arról, hogy épen ő hirdette a jog, törvényt és igazságot Magyarországon. Megfélekedezett arról, hogy a mesterségesen megvakított, megsüketített ország érzékei lassankint vissza tértek és a jog, törvény és igazság igéi lassanként termékenyíteni kezdték a hazafias szíveket és elméket.

Nem gondolta meg Széll Kálmán, hogy a katonai javaslatok merőben ellenkeznek azzal a jellegével, a melynek jegyében a Széll-kormány született. Mert kérjük, hogy az a javaslat jogos-e, törvényes-e, igazságos-e?

Melyik az a furfangos osztrák magyar, a melyik be tudná bizonyítani, hogy a katonai javaslatok jogosan követelhetők? Törvényes lehet-e az a javaslat, a mely által épen a törvény végrehajtását mellőzik. És igazságos katonai törvény-e az, a melyik egy nemzettől, idegen nemzet hadseregének kíván vér és pénzdótot.

Igy zsugorodott közönséges frázissá Széll Kálmán nagy mondása, a ki úgy látszik, hogy a súlyos jelszavakkal csak itthon dobálódzik, de ha Bécsben van, akkor alázatosan hallgat és készséggel rakja le fegyvereit az ellenséges osztrák előtt.

A nemzet jól megismerte már a kor-

most, hogy ide betetted a lábad ebbe a házba, hol az én hugom él és lélegzik . . .

— Hallgass . . . Hallgass, ne kergess a kétségbeesésbe.

— Ki törődik most veled? Ettől a helytől én távol tartottam minden bünt, minden piszkot. Ha léha, haszontalan fráter vagyok is, tudom, hogy ez a hely szent, mert a legtisztább lélek lakik benne, a kit imádok. És reám, reám gondolsz?

Ujra kérde? Ismétlem, teljesen elfogyott a türelmem. Ne kényszeríts a durvaságra, végre is nem akarnám elfelejteni, hogy valaha szerettelek.

— Szeretted, szeretted — vergődött az asszony — de hát mit tettem, hogy most eltaszítasz? Mondd, hogy mi hibát találtál bennem? Mondd, hogy megjavítsam magam. Olyan leszek, a milyennek te kívánod. Hűségem rabszolgád, cseléded. Ne karj anynyire megalázní önmagam előtt. Ne fosszál meg teljesen az önbecsülésemtől.

— Magad fosztod meg magadat, mikor nem akarod belátni, hogy a mi elmúlt, azzal le kell számolni. Nézd, beszéljünk okosan! Én nem akarlak sem sérteni, sem bántani. De magadnak is be kell látnod, hogy ez a mi ostobaságunk nem tarthatott örökké. Szép volt, jó volt, kedves volt és ha nem zaklatsz

többé, én hálás szívvel fogok gondolni reád. De én fiatal ember vagyok és csak nem hiszed, hogy egész életemet, jövőmet, boldogságomat, ehhez a viszonyhoz fogom fűzni. Nem, te sokkal okosabb vagy, mintsem ilyesmit csak egy perczig is hihetnél volna. Épen olyan biztosan láttad a bekövetkezendőket, mint én. A biztos válasz tudatával mentél bele ebbe a viszonyba, nem szép és nem becsületes dolog hát, ha engem vádolsz olyannal, aminek bekövetkezését épen úgy előre láttad, mint én.

— Nem láttam, nem tudtam semmit, csak szerettelek . . .

— Ugy beszélsz, mint egy naiv kis leány. Kit akarsz elbolondítani, engem vagy magadat? Nehéz dolog mindakettő. Kérlek, vessük végét ennek a dolognak, most egyedül vagyok, de a hugom minden pillanatban hazajöhet . . .

— Bár jönne haza . . . Bár vethetném magam a lába elé és sirhatnék neki: könyörüljön rajtam! Nem ismerem, de ha nő, biztosan megszán és velem sir egy perczig.

A férfi vad indulattal kiáltott reá:

— Ne merj róla beszélni. Nem vagy méltó arra, hogy a nevét a szájadba vedd! Neki semmi köze sincs tihozzátok!

Az asszony megindult, lassu, nehéz lé-

pésekkel ment lefelé. A férfi egy szék támlájához támaszkodott és mozdulatlan arccal nézte az asszony távozását.

Márta ott állt a függöny mögött és nézte — nézte mind a kettőt. A nehéz léptekkel támolygó szerencsétlen nőt, a hideg, könyörtelen férfit. Ez az ember volna az ő imádott Gyurija! Olyan, olyan ismeretlen, olyan félelmetes volt neki ez a sápadt, hideg, kegyetlen arc. Mintha most látná először, megborzadt tőle . . . S az a másik . . . Az a meghajlott, zokogó teremtes olyan közel állt a szívéhez, szegényével, könyeivel együtt. Nem bírta tovább e néma mozdulatlanságot, kilépett a függöny mögül. Egy pillantást sem vetett bátyjára, egyenesen a sápadt, zokogó nőhöz lépett és megfogta a kezét.

— Szegény, jó asszony, én nagyon sajnálom magat.

És mikor a bátyja felé lépett s meg akarta ragadni a karját, hogy elvonja az asszonytól, haragos, elkéseredett tekintettel mérte végig. Mártha e pillanatban ismerte fel, még pedig e szívéhez legközelebb álló, legjobban szeretett emberben, a legveszedelmesebb, legönzöbb, legkegyetlenebb ellenségét: a férfit.

mány szemfényvesztő játékát s nem igen használ már semmiféle fogás, a melyeket elpróbáltak arra, hogy a katonai javaslatoknak ellenálló nemzetet megpuhítsák. Előhozták a tisztviselők fizetését, a keleti háboru veszélyét, a hármass szövetség nagy érdekeit, a császári akaratot, a horvát lázadást, de a nemzet kiartóan megmaradt a mellett az igazsága mellett, hogy osztrák hadseregnek sem több pénzt sem több ujonczot nem ad. A mit jelenleg ad, az is sok. Már gyakran fordította ellenünk az osztrák azt a fegyvert, pénzt és katonát, a mit mi adtunk és mi szavaztunk meg neki. Épen elég volt. Ezt bizony minden becsületes kormány átláthatná és őszintén kijelenthetné illetékes helyen.

De ezt a kormány nem meri megtenni. Azt nem hisszük, hogy ne akarná, hanem nem meri. Gyáva és meghunyászkodó az udvar előtt.

Épen ezért újabb kortesfogáshoz nyul, hogy ismét erőszakolja a javaslatokat. Ez a fogás pedig igen izléstelen és szégyenletes. Szell Kálmán maga is érezte ezt, mert csak igen későre egyezett bele, hogy hivatalos titoktartás leple alatt megkeressék a főispánokat műbizalom összeharácslására. Lám Bánffy báró nem volt ilyen jó izlésű ember. Bánffy bármihez kezdett, azonnal özönnél szakadt aműbizalom. Városok és vármegyék vetélkedve siettek, hogy melyik ér hamarabb a miniszterelnök ur talpához. Am el kell, hogy ismerjük, hogy Szell Kálmán későre indult erre az utra. Nem akarta a hivatalos világ szolgálalkúságát fitogtatni a világnak.

De végre úgy látszik rávették. Hát dadd induljanak meg felsőbb rendelethez a műbizalmak! De van-e olyan naiv lélek ebben az országban? a ki a kormány eljárása iránt nyilvánított bizalomra sulyt fektessen vagy annak jelentőséget tulajdonítson? Van olyan együgyű, a ki ne tudná, hogy egy a műbizalom nyilvánítása, mint a nemzeti küzdelem elítélése, felsőbb rendeletre történik? Igaz, hogy a nemzetet meglehetősen bele növelik a szervilizmusba. Igaz, hogy ez a nemzet a puhítás minden skáláján keresztül ment. Igaz, hogy az osztrák politika rendszeresen törekedett arra, hogy megfosszon az anyagi jólét és izmosodás minden feltételétől s így az elszegényített nemzet függetlenségi törekvésének erejét megtörje; de annyira még se jutottunk, hogy jó szándékból, saját akaratunkból feküdjünk a sirba, hogy önként dobjuk pénzünket és fiainkat egy idegen hadsereg hizlalására. Ennyire meg nem jutottunk.

Fájdalom azonban odáig már mégis eljutottunk, hogy a hivatalos hatalom előtt gondolkodás nélkül hajol meg a hivatalos világ, a szolgálalkúság ma már fényes szerepet játszik hazánk közéletében. A talaj jól el van készítve, arra, hogy a szolgálalkúság buján tenyésszék.

Igy csak természetes, hogy műbizalom is akadni fog elég. Szerencse azonban, hogy a nemzet zöme még nem romlott s még azok között is, a kik műbizalommal járnak a hatalom zsámolya elé, — még azok között is akad sok, a ki így sóhajt fel:

— Te látod Istenem, hogy mindezt nem jó szántamból cselekszem!

De a műbizalom megnyilatkozásának — ismétlem — nincs sulya és nincs jelentősége. A nemzeti ügy harcosságait ez nem fogja megtéveszteni. Ezután jöhet az erőszak is, a mivel a főrendi Esterházy János gróf fenyegetőzött, de a nemzet küzdelmét, mindaddig, míg érzi igazát — nem adja fel. Kötelességet a parlament kisebbsége teljesíti mindaddig, míg műbizalommal szemben a nemzet igazi bizalmát bírja!

Az embervásár szabályozása. Szerelmi dráma az utcán.

II.

Nem minden dologra illik az a példabeszéd, — ha még úgy erőltetnénk is — „Minden úgy van jó, a hogy van.“ Bocsnatot kérek az — ugynevezett embervásárt a régi állapotában illetőleg városunknak egy bizonyos részét béke időben is négy öt hónapig ostromállapotban tartani — lehetetlen.

Ezt a valóban ős intézményt, ha nem rendszabályozzák, nemsokára óriási gondot fog okozni a rendőrségnek és városunknak.

Ez a legprimitívabb intézmény, mely él és uralkodik még nállunk, — a mely a rendőri apparátust és az orvosi tudományt négy hónapon keresztül kimeríti. Az „Árpád-tér“-beli lakosság pedig ez idő szerint legérzékenyebben van sújtva, mert a közbiztonság ott a békés polgárság felett éppen olyan, mint Ázsia legkellő közepén Lába vagy Kirgiz országokban.

Az ottani lakosság izgatottságán kívül, a mit töba ezerre menő embertömeg éjjel nappal a kapák és kaszák enyelgésével elő idéz még hagyján, de mondjunk reggeltől estig az ittas tábor micsoda trágár beszédekét és isteni káromlást folytat, nem különben az „Árpád-tér“ sor házak ablakai alatt a sárga földig berugottak micsoda szemérmetlen dolgokat követnek el, az ott lakó polgárok gyermekei és felserdült leányai szemláltára, azt tovább tűrni nem szabad. Ha az ugynevezett embervásárt nem szabályozzák és egy külön arra a célra megfelelő új helyre nem terelik, a hogy azt a „Debreczen“ ez évi 80-ik számában leirtam, vagy ahhoz megfelelő más intézkedés nem történik? a mi ezután bekövetkezik, a felelősség első sorban a rendőrségre hárul, a mely a szükséges lépéseket és intézkedéseket teszi meg.

Szóljunk őszintén. Alig egy hete, hogy az első földmunkás gyűlés össze jött, már is nem csak az egyszerű napi renden megszokott verekedés történt; hanem valóságos zendüléssé fajult az első összejövetelük, úgy hogy az egész rendőri apparátust mozgósítani kellett az „Árpád-térre.“ Még két gazdát is véresre vertek, szekereket lovakat összezúzták. A koponya lékelő csárda környéke valóságos csata színhelyévé változott át; a környékből nők és gyermekek rémes sikoltása töltötte be a levegőt; vér folyt bővön!

De ne tovább! Ezek a huszadik század keretébe nem illő kínos jelenetek soha meg nem történnének, ha az ugynevezett ember vásár úgy decentralizáltatnék, a mint az e lap ez évi 80-ik számában leirtam; mert az embervásár akkor nem az utcasarabban a békés polgárság ablakai alatt kapna helyett, hanem kívül a város részeken egy külön arra a célra bekerített térségen, fabarakokban rendőri és csendőri felügyelet mellett.

Ha azonban egynémely iszákos földműves a decentralizáció után is a belterületen m. k. szeszbutikokba az „Árpád-téren“ vagy a „Salétrom“ soron garázdálkodik, akkor a rendőrségünk — távolabb a nagycsapattól — igen könnyen és erélyesen elbánhatik velük.

Igy a mostani állapotban két három rendőr tétlenül csak posztot áll egy két ezer emberrel szemben.

Addig míg az embervásár rendezve nincs, annak nem lesz megfelelő, alkalmas helye, béke, nyugalom nem lesz és a rendőrség állandóan — különösen ilyeu munkaidőben — mindig felfegyverkezve készenletben lehet.

P. A.

Szerelmi dráma az utcán. (Lefejezett asszony.)

Borzalmas és párfáj ritkító gyilkosság történt a szomszédos Balmaz-ujvárosban.

Egy ötvenhárom éves ember amiért egy fiatalasszony nem fogadta el szerelmi vállomását, az asszonyt nyílt utcán bárdal lefejezte. Az elvetemedett gaz gyilkos, már a debreczeni ügyészség fogházában ül és várja méltó büntetését.

A rémes eset részletei különben a következők:

Pinczés Imre balmazujvárosi jó módú gazdaember tegnap este az utcán megtámadta Hegedüs Ferenczét és a nála volt bárd két csapasával lefejezte őt.

Pinczés Imre ma ötven év körüli ember. Hegedüsnek huszonöt éves volt. Pinczés, a ki feleséges, családos ember, már évek óta szerelmes volt a szép leányba, a ki csak négy héttel ezelőtt ment férjhez. Pinczés imádkozta a leányt, többször ígéretet is tett neki, hogy elváltik a feleségétől és ő vele lép házasságra.

A szépséges szép hajadon azonban nem hajtott a szóra, idegenkedett az élemedett koru embertől és mindig rideg visszautasítással felelt az unszólásokra. Amikor pedig, szívének régi óhaját követve, Hegedüs Ferenczhez ment feleségül, teljesen szakított Pinczéssel.

Hegedüsnek hidegsége és tartózkodása csak növelte a Pinczés szerelmes vágyakozását. Megkísérelte minden módon, hogy kedvesévé tehesse az asszonyt.

Az asszony azonban, a ki rajongással szerette a hitese urát, tudni sem akart róla.

Az utóbbi időben aztán nem birt magával Pinczés.

Pinczés teljesen elfordult családjától és mikor látta, hogy Hegedüsoéval sem mehet semmire, buskomorság vett erőt a lelkén. Párhéttel ezelőtt korcsmazni kezdett az előbb jóra való ember és napról-napra jobban elzülött testileg-lelkileg.

Lehet, hogy e héten is még kísérletezett. — Megpróbálta talán, hogy kedvesévé tegye Hegedüsét. Nem sikerült. Tegnap aztán, valószínűleg előre elkészülve rémes tetterre, megivott néhány pohár italt és csavarogni kezdett az utcákon. Aztán — talán öntudatlanul — eltévedt a Hegedüsök utcájára.

Délután 6-7 óra között lehetett ez. Pinczés álldogált egy helyben sokáig és szorongatta kabátja alatt azt a bárdot, melyet erősen kiélesítve hozott el hazulról. Egy ezer aztán meglátta Hegedüsét, a ki szülei lakásáról hazafelé tartott. — Pinczés szónéklül utána rohant, rá támadt és bárdjával az asszony nyakához sújtott.

A bárdát vágta a nyakcsigolyát. Pinczés másodszor is sújtott, mint a bakó és a másodikk csapasással teljesen elmetsette az asszony nyakát, akinek így lemetszett feje nyomban a porba hullott.

Az utcabeliek, először a fiatal asszony szülei, hirtelen összecsdültek és gyilkost kiabálva keresni kezdték a tettest. Pinczés azonban ekkorra már eltűnt. Megiszonyodott a sok vértől és ész nélkül, lelkiismeretétől üzetve rohant haza. Otthon hirtelen kötelet kerített és felakasztotta magát. A kötel azonban leszakadt és Pinczés eszméletét veszítve földre zuhant. Mikor néhány percz múlva magához tért, elrohant hazulról. Futott a sógora szöllőjébe és itt töltött pár órát. A

sógorától elkérte a forgópisztolyt s ezzel tért hazafelé. Határozott szándéka az volt, hogy ha kiderül a dolog és üldözésére indulnak, agyonlövi magát.

A sors nem úgy akarta. A csendőrök, mely hamar értesült a dologról, a helyszíni szemle megejtése után azonnal nyomozó szolgálatra küldötte egyik járőrjét. A járőr tíz óra után észrevette, hogy Pinczés a szőlőskertek felől hazafelé jön. A csendőrök megvárták a gyilkost, óvatosan mögéje kerültek és belopóztak utánna az udvarra s innen a szobába.

Pinczés épen leakart feküdni, mikor a két talpig felfegykezett csendőr benyitotta az ajtót. A gyilkos elsápadt, az asztalon levő forgópisztolyához kapott. A csendőrök azonban rávetették magukat a gyilkosra és hosszas küzdelem után lefegyverezték őt.

A csendőrök behozták Pinczést a debreczeni kir. ügyészséghez, mely tüstént börtönbe vettette a gyilkost. A vizsgálóbíró még nem ejthette meg a részletes kihallgatást, mert nyomban ezután távirati uton hívták a holttesthez, a gyilkosság színhelyére. Hoffmann József vizsgálóbíró, Horváth István kir. ügyész-helyettes és dr. Isoó János törvényszéki orvos azonnal kocsira ültek (a vonat már elment) és kiutaztak a bonczolás megejtésére.

A gyilkos magas, jól megtermett, 53 éves ember. Csöndesen viseli magát és bizik abban, hogy ittassága figyelembe vételével nem gyilkosság, hanem csak szándékos emberölés büntette miatt helyezik vád alá. Ez esetben megszabadul a kötélről és büntetésének maximuma 15 évi börtön lesz.

NAPI HIREK.

A „Presse” puhit.

A magyar kormány bécsi felhivatalosának mai száma Barabás Béla parlamenti beszédéről írva, figyelmezteti Magyarországot, hogy az obstrukció micsoda veszélybe sodorja. A „Presse” szerint a magyar nemzet elveszti erejét és politikai tekintélyét. Minél erősebben támad a kisebbség, annál kétesebb, hogy ki védelmezi meg Magyarországot a nemzetiség ellen. A bécsi lap azt mondja, hogy csak a monarchia védheti meg ezt a nemzetet az ő nagy hadseregével, rendszerével, szövetségével és viszonylataival. Nyert valamit a magyar presztizs — ugymond — az obstrukcióval, a horvát nyudtalankodással, a statáriummal és a tüntetésekkel? Magyarország ma valóban boldogabb, tekintélyesebb, hatalmasabb? Két kedünk benne és az obstrukció még sok pénzébe kerül az országnak. Örültség volna szétrepeszteti a monarchiát és a hadsereget, akárhogy kell is a magyaroknak Barabás. — Így a feketesárga ujság. A mi megjegyzésünk csak annyi, hogy a „Presse” soha se törődjék velünk, ne puhitgassa a magyarokat, hanem a saját szlávjait, horvátjait, csehjeit és németjeit, röviden az egész összetákolta Ausztriát. Mert mi a bécsi maszlaggal már úgy is torkig vagyunk.

Kecskemét és Debreczen.

A polgármesterek kongresszusán Kecskemét városát Kada Elek polgármester képviselte. A kecskeméti polgármester a Hortobágyon is kint volt

és a város ménese annyira megnyerte tetszését, hogy négy fiatal csikót választott ki avégből, hogy Kecskemét városának is legyen egy diszes és magyar városhoz méltó magyar lovakból összeállított négyes fogata. Kada Elek kecskeméti polgármester hazaérkezve, előterjesztést tett Kecskemét város tanácsának, vásárolja meg Debreczentől a négy szép fiatal lovat. Kecskemét város tanácsa örömmel fogadta el. Kada Elek előterjesztését és Kecskemét város tanácsa ma értesítette Debreczen város tanácsát, hogy a négy lovat megveszik és kéri mielőbb azoknak Kecskemétre való szállítását.

Móricz Pál meghalt.

A Tisza-korszak egyik sokat emlegetett, annak idejében híres-neves politikai szereplője, técsői Móricz Pál halt meg tökéletes visszavonultságban berettyó-ujfalusi magányában.

Móricz Pállal a leltári mamelukok egy tipikus alakja szállt sirba. Nem a skartba tett politikuskok egyike volt, akikre egy párt, vagy egy pártnak a töredéke még a bizalom és várakozás egy nemével néz vissza. Ő maga helyezte a leltárba magát és jól eltemetkezve a magányban, nem is gondolt arra, hogy még valamikor visszatér a politikai életbe. Irányító szerepe a politikában sohasem volt. De a politikai klubéletben annál nagyobb szerep jutott neki és a klubnak csakugyan elsőrangú tényezője volt.

Egyike volt Tisza Kálmán legintimsabb embereinek és úgy ragaszkodott hozzá, hogy a mikor Tisza Kálmán tizenöt esztendei kormányzás után a képviselőházban bejelentette a lemondását, sirva fakadt, a mit annak idején a napi krónika híven följegyzett.

Eredeti, érdekes egyéniség volt. Nagyon gazdag embernek és parasztnak tartották. Kartársai el is nevezték „Aranyparaszt”-nak. Pedig mindkét hiedelem, az utóbbi legalább teljesen hamis volt. Kiderült és pedig elég nyilvánvalóan, hogy Móricz Pál vagyona sem annyira kimeríthetetlen, mint föltették. Igaz, hogy vagyoni romlását szerencsétlen üzleti spekulációk okozták. Vasuti vállalatokba bocsátkozott nagyszabású faüzlete volt, petroleum-bányákat tervezett. Minden üzleti vállata azonban balul végződött, úgy hogy 1891-ben csődöt kért maga ellen.

Hitelezői azonban rendre beleegyeztek, hogy Móricz Pál ellen a csődöt beszüntessék, mert tényleges vagyonát az adóságai meg nem haladták és minden hitelezőjét az aktívákból kielégítette. A mesés gazdaságról szóló hírek tehát valótlannak bizonyultak. Móricz Pálnak alig maradt egyebe berettyó-ujfalusi magányánál.

Még alaptalanabb volt a föltézés, hogy paraszt volt és az „Aranyparaszt” elnevezés inkább csak becézgető epitetonak tekinthető. Mert Móricz Pál a széles látókörű, nagy műveltségű és alaposan képzet egyéniségek közé tartozott. Könyveket, újságcikkeket írt és pedig nem mindennapi készütséggel és tollal. Mindjárt iskoláinak végeztével Máramaros megye alügyész lett s politikai pályáját a Csengery-féle Pesti Hirlap számára írt tudósításokkal kezdte. Amióta a nyilvános szerepléstől visszalépett, állandóan berettyó-ujfalusi magányában élt és onnan ki sem mozdult. Az egykor híres-neves klubpolitikus úgy beguzódott a magányba, hogy lassacskán feladásba is ment. Úrt a politikában úgy sem hagyott hátra.

Öngyilkos joghallgató.

Az öngyilkosságok komor statisztikájába ismét belekerült egy szomorú adat, melynél szomorubbát ez a retentő könyv is alig ismer. A rendőrség naplójába röviden lesz megírva, hogy Szathmári Zoltán, negydedéves joghallgató felakasztotta magát, de a kik a szomorú véget ért ifjút s az eset körülményeit ismerik, akik tudják, hogy egy 22 éves reményteljes ifju, a legjobb tanulók egyike, szüleinek egyetlen öröme s reménysége dobta el magától az életet, eldobta közvetlenül az előtt a cél előtt, melyért évek hosszú során át teljes erejéből fáradt, eldobta ép a kötelesség mértéken túli teljesítése miatt, azok talán nem térnek oly hamar és részvétlenül napirendre a szomorú eset fölött. — S képzeljük el még hozzá — ha ugyan elképzelhető — a szülői szív fájdalmát, ki szinte két évtizeden át küzd fia jövőjéért, véres verejtékével keresett keresmenyéből takarítja meg a neveltetésre szükséges összeget! Mit érezhet az, mikor ennyi szép reményének hordozója, talán életének végcélja, legnagyobb vigasza, késő öregségének reménybeli támasza dől ki. Mit érezhet az, mikor az idegen ember szívét is összeszorítja a fájdalom a tragédia hallatára, mely immár második rövid időn belől városunkban.

Az esetről tudósítónk a következőkben számol be:

Szathmári Zoltán negydedéves joghallgató, Szatmári Péter helybeli tekintélyes iparos fia, ma éjjel szüleinek Domb u. 10. sz. alatti lakásán felakasztotta magát. Az ifju egyike volt a legszorgalmasabb tanulóknak; legutóbb is már hónapok óta ugyszólván ki sem mozdult szobájából, folytonos tanulásban töltött éjt-napot. A tulfeszített munka következtében rendkívül ideges és buskomor lett. Tegnap este mikor már hozzátartozói lefeküdtek, szobájába vonult egy darabig még tanult, majd felakasztotta magát. Tettét csak ma reggel vették észre, a mikor már kiszenvedett. Levelet is hagygyott hátra, melyben érzékeny bucsut vesz szüleitől, bocsánatot kér tőlük és megírja, hogy azért vájik meg az élettől mert nem bírja tovább a szenvedéseket és fél a megörüléstől. Végül azt is megírja, — hogy revolverhez, nem jutott, ezért választotta ezt a szegényteljes halált. Az öngyilkos fiatalember tragikus vége iránt általános és mély a részvétel mindazok között, kik a rokonszenves ifjút ösmerték. Az öngyilkos jogász temetése holnap délután 3 órakor lesz szüleinek lakásáról.

Vizsgálati hangverseny.

Ismételten felhívjuk a közönség figyelmét Ehrlich József kiváló és jeles zenetárnar hangversenyére, melyről tegnapi számunkban bővebben megemlékeztünk. A hangverseny szombaton délután 5 órakor lesz az Arany-bika disztermében.

Az uri kocsisok egyletének közgyűlése.

A debreczeni urikocsisok egyesülete, június 2-án délután, gróf Csáky Adorján elnöklésével közgyűlést tart. Az ülést megelőzőleg igazgatósági gyűlés lesz. A közgyűlésen folyó ügyeket intéznek el és az őszi versenyt készítik elő.

Elhunyt pártelnök.

A bárándi választókerület függetlenségi pártját nagy veszteség érte. Szeretett elnöke Nagy Ferencz nagybajomi földnirtokos f. hó 23-án délután életének 56-ik évében szívszelhűdés következtében hirtelen elhunyt. Villámgyorsan terjedt el a hír, hogy megszűnt dobogni az a nemes szív, melynek leghőbb vágya, legszentebb óhajta a függetlenségi szent és magasztos eszmék zászlajának diadalra juttatása volt. Ez a vágy, ez az óhajta volt az ő vezérő csillaga; ez a csillag nyújtott neki fényével erőt, bátorságot és rendíthetetlen kitartást abban a nemes munkában, melylyel hat évi e nőkségén keresztül a kerület ügyeit oly buzgón, oly önzetlenül, sokszor fáradságot és anyagi áldozatokat nem kímélve vezette. Temetésén, mely f. hó 25-én volt Nagybajomban, megjelent a kerületbe tartozó minden község független érzelmű polgárainak küldöttsége, élükön Illyés Bálint orsz. gyűlési képviselővel. A jelenlevők temetés előtt rövid értekezletre gyűltek össze, melyen az igaz részvét és fájdalom hangján Szabó József bárándi ref. lelkész méltatta a megboldogult érdemeit, az értekezlet után tolmácsolta a lesújtott özvegynek a kerület részvétét s felette ugyancsak ő mondott a háznál megható imát. A sirnál Illyés Bálint orsz. képviselő, F. Varga Lajos nrábei lelkész és Cseh Károly nagybajomi tanító emlékeztek meg a hazáját, egyházát és barátait igazán szerető és a szegények ügyét mindig szíven viselő nemes férfiú erényeiről; Kozma Zsigmond nagybajomi lelkész pedig bibliai idézetekben gazdag áldó imádságban mondott bucsut a megboldogultnak. Az igazi részvét és szeretet jeléül a választókerület polgáraival, a nagyrábei függetlenségi olvasókörrrel és a nagybajomi népkörrel együtt, melynek fentartója és éltető lelke volt, koporsójára számosan helyeztek koszorút. Áldás és béke legyen porai felett!

Adomány a horvátországi ev. ref. vallásu magyarok részére.

Bárdos Géza ur a debreczeni keresk. társulat titkára a mai napon 10 szóval tiz koronát juttatott el hozzám a nikinczi magyarok részére. Midőn ezért köszönetet mondok, felkérem azokat, a kik a fajszeretettől égő, ellenséges viszonyok közt küzdő maroknyi magyarságot megsegíteni óhajtják, hogy a körülmények miatt elmaradó személyes megkeresés bevétele nélkül, azt az adományt, a mit e szent ügy javára, a nikinczi református magyarok részére szántak, a lapok útján vagy közvetlenül Nikinczára elküldjék és a horvátok közt a magyarság előretolt őrséi gyanánt szolgáló kis egyházat megsegítsék. Debreczen, 1903. május 27. dr. Ferenczy Gyula akad. tanár.

A Dócy majális.

Ma este lesz a Dócy-intézet növendékeinek híres tavaszi mulatsága. — A minden rendű es rangu ifjuság hónapok óta készül erre az estére, a melyen tudvalevőleg mindig veszedelmesen megtelik a Dócbos. A majális bemeneti díja 1 korona. A táncz 7 óra után kezdődik és tart az édesmamák visszavonhatatlan parancsszáváig. Az is emeli a mulatság sikerét, hogy

a tánczhoz a Magyar testvérek zenekara játszik.

Merénylet egy ügyvéd ellen.

Tasnádról vesszük a hirt, hogy ott tegnap délután Pákey László ügyvéd ellen merényletet követtek el. Egy tasnádi gazdamber, ki ellen Pákey megnyert egy peres ügyet, az ügyvédhez ment és az irodájában rálőtt. Három lövés érte az ügyvédet, ki életveszélyesen megsérült. A merénylet elfogták.

Az ex lex és a hadsereg.

Az ex-lex állapot egyik fontos következménye, hogy most már a rendes időben október hó elsején, semmi szín alatt nem vonulhatnak be a hadsereg ujonczai. Ha ebben a hónapban megszűnnék az ország törvényen kívüli helyzet augusztus hó végéig eltartana az ujonczozás. — A sorozást követő előmunkálatok azonban annyi időt vesznek igénybe, hogy kizártnak tekinthető mikép az ujonczok december hó elseje előtt hevonulhatnának ezredeikhez. Tehát természetes az a következtetés, hogy ez időre a póttartalékosokat hívják be mert a három évet kiszolgált katonákat, a törvény értelmében vissza nem tarthatják. — Híre jár a katonai körökben, hogy az ujonczokat most már csak a jövő tavasszal hívják be, mert a téli hónapokban, kiképzés leküszöbölhetetlen akadályokba ütközik.

„Szegény hazám.”

Barabás Béla — a tegnapi országgyűlésen — csinált egy kis szójátékot. A kvóta deputáció tagjainak nevét úgy rendezte el, hogy abból ez a mondat alakul: Szegény hazám. És pedig eképen:

TiSza Istvan
HegEdüs Sándor
Andrássy Gyula
Josipovich Géza
NeméNyí Ambrus
Hódossy Imre
Falk Miksa
BuZath Ferencz
Hadik János
HieronyMi Károly.

Czipészek országos kongresszusa Debreczenben.

A magyarországi czipészek ez évben augusztus hó 15 és 16. napjain Debreczenben tartják meg V. országos czipész iparos szakkongresszusokat. A kongresszus napirendje következő: Az országos czipész kisiparos szövetség központi bizottságának jelentése. Az ipartörvény módosítása. Ipari szövetkezetek. Fegyenczipar és a czipészek érdeke. Vásárügy rendezése. Közszállítások és a czipészek érdeke. Az ipartestületek hatáskörének kibővítése. A szit munka eltörlése. A progressiv kereseti adó életbeléptetése. Szakoktatás fejlesztése. Tanonczok iskolai képességének és felvételének országos rendezése. Általános vasárnapi munkaszünet. Esetleges indítványok. A legközelebbi kongresszus helyének megállapítása.

A ló és szekér összeírás eredménye.

A honvédelmi miniszter minden svenben összeírata a városokban található lovak és lófogatu szekereket. Debreczenben február 23-án kezelték el a lovak és sze-

kerek összeírását. Az összeírást befejezték, melynek eredménye, hogy a város bel és külterületén 9617 ló és 2584 lóogatu szekér van.

Köszönőirat két bizottsági tagnak.

A múlt hóban megtartott lóosztályozásnál Polgári Bálint és Koszorus Lajos díjtalanul napokon keresztül munkálkodtak a bizottsággal. A városi tanácsa két biz. tag faradozását megköszönve, a következő levelet intézte Koszorus Lajoshoz és Polgári Bálinthoz:

A folyó évben városunkban teljesített lóosztályozás alkalmából buzgó, fáradtságos és sok időt igénybe vett működéséért fogadja köszönetnyilvánításunkat.

A pünkösdi kiállítás bezárása.

A háziipari cikkekkel rendezett pünkösdi vásárkiállítást ma este bezárják. A korai bezárásnak az az oka, hogy a kiállítás tárgyainak jó része már elkelt s ezenkívül ezen cikkekkel tömeges megrendelést is gyűjtött a kamara. A kiállítás legteljesebb sikerét mi sem írja le szebben, mint az, hogy fele idő alatt elérte végcélját. Kellemes szórakozást nyújtott e napok alatt a város közönségének, a közönség viszont lenyerget nyújtott a derék, iparúzó magyar kezeknek. A mai napra állandó kiállítási szekrényekből felrissziti a kamara még egyszer az asztalokat s este 7 órakor bezárja a csarnokot, holnap pedig kinyitja a közgyűlési termet.

A közigazgatási tanfolyam hallgatók juniálisja.

A debreczeni községi közigazgatási tanfolyam hallgatói június 10-én tartják meg juniálisukat a nagyerdei vigadóban. A rendező-bizottság a juniális védnökeiül felfogja kérni Puky Gyula főispánt, Rásó Gyula alispánt, Kovács József polgármestert, Weszprémy Zoltán főjegyzőt. A mulatság diszelnöke Oláh Károly tanácsnok lesz.

Öngyilkos katona.

A szerelemnek ismét van egy áldozata. Horváth Miklós fiatal műszerész, ki pár nappal ezelőtt vonult be Debreczenbe gyakorlatra szerelmes volt egy leányba, ki egy másik ifjut Soltész Gyulát is szerelemre gyújtott. A leány azonban egyikkel szemben sem mutatott különösebb rokonszenvet. A két szerelmes hamar átlátta, hogy egyiküknek felesleges élni. Megvitták tehát az amerikai párbajt. Horvát huzta a fekete golyót. Tegnep volt ennek egy éve és Horváth — ki időközben Budafokon volt édes anyjánál — tegnep a Dunába ölte magát. A párbajban ennyire szerencsés Soltésznek azonban a szerelemben sehogy sem volt szerencséje. A lány ugyanis időközben egy harmadik ifjuhoz ment feleségül. A fiatal öngyilkost Budafokon lakó szegény özvegy édes anyja özv. Horváth Mihályné siratja.

Tudomásul.

Mindazoknak, kik a mesterséges uton készült sokféle és hangzatos nevű hashajtók alkalmazását kerülik, előnyös tudomásul venni, hogy a Schmidthauer-féle természetes Igmándi keserűvíz már fél pohárral reggel használva kitűnően beválik, a szervezetet nem gyöngíti, s teljesen fájdalom nélkül hat. Kapható gyógytárak és üzletekben.

Az özvegy szász királyné Lujza herszegnőről.

Carola özvegy szász királynő, mint egyik német lap írja, még husvét után levelet írt egy veteránnak, akit ő trónörökösnek korábban maga ápolt a kórházban és aki neki legujabban, a trónörökösne szökése alkalmával kondoleált is. A levélben többek között a következőket írta:

„Jól esett olvasnom levelét, mert minden sorából kiviláglik, hogy milyen helyesen gondolkodik. Báresak mindenki így gondolkoznék. A szocialdemokraták azonban, sajnos, mindent elkövetnek, hogy fölizgassák és lázadásba kergetseék az embereket. Bizony, én kénytelen vagyok azt hinni, hogy unokahugom nem volt teljesen beszámítható állapotban, mikor ezt a borzasztó, végzetes lépését elkövette, különben nem hagyta volna el gyermekeit. Pedig férje, a trónörökös valósággal a tenyerén hordozta és most mégis a férjét vádolják, hogy ő miatta szökött meg a trónörökösne. Igazán borzasztó állapot ez. Mindnyájan igen el vagyunk keseredvé és az ünnepnapokat is gyaszbá töltöttük.“

Kérelem az újságokhoz.

Nem Debreczenben történt, de nagyon könnyen megeshetik ez a kis történet mindenütt, ahol családapák vannak, akik „köznyben“ kötelesek néha-néha este valamilyen értekezleten megjelenni és erre a kivételes alkalomra a feleségtől kimaradási engedélyt kérni. Z. városkában egy ilyen értekezlet alkalmával az egyik családapa fölkel és a következő indítványt tette:

— Tisztelt uraim! Azt hiszem mindnyájunk érzelmeinek bü tolmácsolója vagyok, ha azt az indítványt terjesztem a t. elnökség elé, hogy hivatalosan kérje meg a városunkban megjelent lapok szerkesztősegeit, hogy az értekezleteinkről, gyűléseinkről közölt tudósításokból hagyják el, hogy mikor volt a tanácskozás vége. Elvégre uraim, gyűlés nem mindennap van, azután meg, ha van, itt annyit beszélünk, hogy néhány fröcsesöt vagy egy két korsó sört jól esne a gyűlés után bizalmas baráti körben meginni és egy kicsit eldiskurálgatni. Amde, ha a feleségek másnap a lapokból megtudják, hogy mikor végeztük be a tanácskozáinkat, akkor ez lehetetlen, mert ha később jövünk haza, kész a hadd el hadd! Ha azonban a lapok tudósításai nem árulják el a gyűlések befejeztének idejét, egymás között bátran megállapodhatunk, hogy tulajdonképpen hány órákor is végeztünk.

Mondanunk sem kell, hogy az értekezlet egyhangulag elfogadta az indítványt és hogy a lapok szerkesztősegei szintén teljes mértékben méltányolták a kérelmet és ezentúl a tudósításból az utolsó sort mindig kifejejtették.

Szerelmi egyetem.

A világnak egyetlen egyeteme sem dicsőíthető olyan tanszékkel, amilyent most a michigani egyetemen felállítottak. Ezen az egyetemen ugyanis most egy szerelmi kurzus kezdődött meg. Nem tréfa ez, hanem komoly dolog, mit az amerikai lapok egész

komolyan tárgyalnak. A kurzus tanára egy Trueblood nevű professzor, akinek már a neve is omen, mert azt jelenti, hogy „hüvéru.“ Trueblood már nem mai gyerek, de bő tapasztalása van, amit az ifjuság javára akar értékesíteni. Nem könyvből, hanem az életből tanít. Könyvet valószínűleg csak egyet szabad használni a tanítványoknak és ez az Ovidius „Ars Amandi“-ja. Az öreg professzor kurzusán természetesen ifjak és hölgyek vegyesen vesznek részt, hogy megtanulják az udvarlás, hódítás művészetét és a szerelem sokágu tudományát. Az öreg professzor napjában legalább ötvenszer kénytelen letérdelni egy viruló ifju hölgy elé, hogy megmutassa, hogyan kell szerelmet vallani.

— Több szenvedelmet, több szenvedelmet! sziszegi da egy tanítványának, aki egy kissé félszegen térdel le. Vagy rákiált egy fagyos kisasszonyra:

— De édesem, ön olyan arcot vág, mintha petrezselymet tisztítana. Több lelket, több érzést az arcába!

A „Sun“ című amerikai lap, amely a hírt közli, sajnos, nem mondja meg, hogy vajjon a csók is a gyakorlati tantárgyak közé van-e felvéve.

Dr. Boldisár Kálmán

Rákóczi- és a kuruczokról írott könyve lapunk kiadóhivatalában 30 fillérért kapható. Kapható lapunk összes kihordóinál, a tözsdékben és könyvkereskedésekben.

Nyilatkozat.

A szolyvai gyógyviz a szoptatós asszonyokra és így közvetve a csecsemőre nézve nagyon hasznos hatásnak. Dr. Fodor József egyet. tanár szerint.

A szolyvai ásványviz kitűnő üdítő ital. A savanykás kerti borokkal vegyítve rendkívül kellemes.

Nikotinmentes szivarok.

A kincstári dohánygyárak vezetősége hasznos közegészségi ujitást tervez. Nikotinmentes (helyesebben kevés nikotint tartalmazó) szivarokat akar forgalomba hozni az eddigi szivarokon kívül. Meg akarja óvni az embereket, hogy bizonyos mértékben túl ne menjenek az izgató szerek élvezetében. A lassan megszokott élvezeti mérgek, melyeket kis mértékben nagyon jól tűr el a szervezet, melyek az embert kissé munkára serkenti, fölvilványozni tudják, azzal a rossz tulajdonsággal bírnak, hogy az ember néha nagyon megszereti és újra meg újra megkívánja. Különösen áll ez a dohányra.

A serdülő ifjak divatból és urhatnamságból nagyon korán kezdik el a cigarettázást, úgy hogy már 20 éves korukban szenvedélyesen dohányoznak. Mennyi fiatal vér, mennyi élelenség van meg az amugy is fiatal legénykékből, mennyire kár az idegeket még külön is izgatni! És később az emberek dohányzása folytatódik részint igazi szükségletből, részint a megszokott rágyújtásból, melyet a szervezett már nem is kíván meg; de azért az ember mégis rá-

gyújt szórakozottságában, beszélgetés vagy járkálás közben és elszív naponként 3-4 szivar helyett tizet, vagy 10 ozigaretta helyett 50-et.

Azért örömmel kell fogadnunk a dohánygyárak tervét, hogy ártalmatlan szivarokat is fognak gyártani, de kívánjuk, hogy abba ne maradjon. Ez azonban nehéz probléma. Ha kimossák a szivarokból a nikotint, akkor kimossák az illatos olajokat is és a szivar izetlenné válik. A havanna-szivarok például, ha már régiiek, nem jök már, mert az aromájuk elpárolgott. Na tehát a szivarokból, melyeket 8 fillér és 20 fillér árban fognak árusítani, a nikotin-tartalmat kivonják, úgy hogy csak kevés (0.6 százalék) maradjon meg, akkor gondoskodni kell a gyárnak, hogy valami módon a kimosott illatos olajokat visszaadják a szivaroknak. Akkor, de csak akkor, ha sikerülni fog kellemes, izletes szivarokat gyártani kevés nikotinnal.

És igazán fontos közegészségi ujitást fog nyerni a dohányzó közönség, amely elég józan lesz, hogy a megszokott szivarjait ilyen nikotinmentes szivarokkal keverten szívja, ha már nem is fog egyhamar arra szokni, hogy csakis nikotinmentes szivarokat használjon.

Egy új állam alakulása.

Annak az érdekes folyamatnak, miként keletkeznek kezdetleges társulásokból, kis csoportokból nagy közösségek, amelyeknek csucspontja végső eredményben szervezettállamként jelentkezik, jellegzetes képét adja az Észak-Amerikai Egyesült Államok lobogóján 44. csillagként feltűnt, valósággal amerikai gyorsasággal megalakult állam, Wyoming. Fejlődésének története csak az 1890. évig nyúlik vissza. Völgyein és ronáin keresztülvonultak a mormonok, de nem telepedtek meg rajtuk. A legutolsó időkig az indiánok kis számu maradekai és a cowboysok lakták. A különben élelmes amerikaiak, akik vagyonszerző kezűket mindenre kinyújtják, ami nyereséggel kecsegtet, érdeklődésükkel nem keresték fel eddigelé ezt a csodálatosan gazdag kincsesbányát.

Nagyot változtatott a vidék helyzetén az Union Pacific Railway nemrég megnyílt vonala, amely az országon keresztülnyulván, a két legfőbb kereskedelmi góczponttal, San-Francisco-val és New-Yorkkal hozta összeköttetésbe és a vállalkozó szelleműek tevékenységének új tért nyitott. Mesébe illők a tudósítások, amelyek a mágnés erejével vonzzák a világ minden részéből a gazdaság új forrásához az emberek ezreit. Arany-, ezüst- és rézbányái Wyomingnak gazdaságra és kiterjedésükre a világ minden bányáival vetélkednek. Ezenfelül kinerithetetlen a kőszéntartalma és különösen mérhetlen mennyiségű petroleumforrásokkal bír, amelyek a vasut mentén vannak, igen könnyen hozzáférhetők és hivatva vannak az új országot ezzel a világcikkkel rövid időn belül rendkívül híressé és gazdaggá tenni.

Rövid pár hónap alatt már több társaság alakult az ország kincseinek kiakná-

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz“ Debreczen, főtér, a városházzal szemben.

Ajánlja **Harmat arczporát** (pouder), mely készítmény üde színt kölcsönöz az arcnak s nem rontja az arczbőrt. Kitűnő illatu, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármilyen arcz vagy rizsporral. Jól tapad s igen jól fed. A Harmat-crème a Harmat szappannal együtt használva az arczbőrt üdévé, széppé teszi s megóvja a megránczosodástól. (Kapható 3 színben: **fehér, rózsaszín, színes**) mintadoboz Harmat-pouder ára 50 fillér. Nagy doboz ára 1 kor. és 2 kor. Ajánlja továbbá következő arczporait: **Berlini Fetpuder** (3 féle színben) kis doboz ára 40 fillér, nagy doboz ára 1 kor. s 1 kor. 60 fillér. **Velutin Poudert** (3 féle színben) kis doboz 60 fill., nagy doboz 4 kor.

zására és érdekes, hogy a vállalkozói szellem ezuttal nem a yankeek köréből, hanem az öreg Európából indult ki. — Angolok, belgák és francziák jelentékeny kiterjedésű területeket szereztek már maguknak. Egy angol társaság, amely Belgiumban és Franciaországban is nagy fölkeleppel bír, nagy tőkével vállalkozott Wyoming-állam petroleum forrásainak kiaknázására és mindenekelőtt ki is küldötte a leghirvesebb szakértőt, dr. Redwood-Boverton, hogy a forrásokat tanulmányozza, miután úgy értesült, hogy ezek a források Pennsylvania és Texas nevezetes forrásaival vetélkednek, sőt felül is mulják azokat.

Dr. Redwood Bowerton kiment Wyomingba és igen gyorsan konstatálhatta, hogy a petroleumforrások egy roppant kiterjedésű a föld felülete alatt közvetlen közelségben fekvő petroleumbassinnal állanak összeköttetésben, sőt hogy ez az óriási kőolajterület minden valószínűség szerint folytatása a Miszissippibalpartján levő nagy petroleumterületnek, amelyről tudva van, hogy vékony fedél alatt végtelen mennyiségű kőolajat tartalmaz, amely kevés fáradsaggal és aránytalanul csekély költséggel felszínre hozható.

Serényen dolgoznak most már a többi bányatermékek kiaknázásán is. Az elmúlt évben a kőszénbányavállalatok egy rengeteg mennyiséget, 4 700 000 tonna kőszént termeltek ki. Ezenkívül kiaknázott 8 és fél millió értékű réz, 5 és fél millió értékű arany és félmillió értékű platina stb. A gazdasági élet is jelentékenyen fellendült. Az országot most már a fővonalon kívül több vasut hálózza be, a mi a föld terményeinek értékesítését jelentékenyen emeli.

Mind e gazdasághoz hozzájárul, hogy az új állam kormánya a lakosság érdekét igazán szívén hordja. Minden erejével közreműködik, hogy polgárai jólétét előmozdítsa, törekvéseit elősegítse. Erre mutat az is, hogy készséggel küldötte ki a wyomingi egyetem tanárát és állami geológusát, dr. Dnight Wilburt, hogy a Société Belge-Americaine forrástelepeit — ez az a társaság, amelynek Wyoming legterjedelmesebb bányái és forrásai tulajdonát képezik — megvizsgálja és a leggazdagabb forrásokat kijelölje. Az állam jelenlegi kormányzója, Honorable de Fvrest-Richards maga ajánlkozott a vállalat tudósítói szerepére, úgy, hogy az európai érdekeltek a leghitelesebb forrásból értesülhetnek mindenről.

Kétségtelen, hogy az új világ most gazdaságilag nagy lépést tesz előre és a bányatermékek, különösen a petroleum bányászati terén is magához ragadja a vezető szerepet. Csodálatos, hogy egy új állam egyszerre ily mesébe illő jelentőséggel lép a világba; egy új ország állott elő, amely még rövid idő előtt kopár sivatagként volt a térképeken jelölve.

Szerkesztői üzenetek.

Többeknek. Távol áll tőlünk bármelyik felekezet megsértése, avagy kigunyolása. A feltűnést keltő „A mai zsidó nők“ cz. tárcza írója: Éliás Márton valódi nevét használta. Éliás Márton izraelita vallású polgártársunk, Nagyváradon lakik. Különben is, amit Éliás Márton abban a cikkben megírt, azoknak az elvitázhatatlan igazságoknak nagyrészt hallhatták izraelita polgártársaink és a nők is Krausz Vilmos főrabbitól, ki egyik legutóbbi beszédében (a husvéti ünnepek alatt) a szószékről erősebb szavakkal ostromozta a mai zsidók vallásatlanságát, melyet ő is leginkább a mai zsidó nőknek tulajdonít. Különben az már rég ösmert tény: az igazságért, őszinteségért haraguznak.

Boros Testvérek nőidivat áruházában

Divatos	Ruhakelmék, Selymek,	Jó
Jó	Sefirek, Batisztok, Vász-	Olcso
Olcso	nyok, Szőnyegek, Füg-gő-	Divatos
	nyök, Ágyterítő, Pipere	ezikkek.

Csonka Dániel nádszék szövődéje
Kossuth-u. 25 sz. a.

25 kat. hold kitünő

homok föld a városhoz közel, szőlő és ház-helynek, parcellánként is, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Cim a kiadóhivatalban.

A legdivatosabb kész női ruhák 2
frt 50 krtól, divatos blousok 50 krtól, slafrog 2
frt 50 krtól és gyermekruhák 45 krtól fel-
jebb beszerezhető **Vizvári L. E. és Társánál**
Simonffy-u. (városi bérpalota) 2 sz.

Csődálatti árverés.

Közadós Schvarcz Viktor csödtö-
megében még meglevő különböző

vásznak és egyéb áruk

f. hó 29 én d. e. 8 órakor az üzlethelyi-
ségben (Piacz-u. 79. Gaál ház) árveré-
sen elfognak adatni.

Dr. Nagy Kálmán

tömeggondnok.

2011—1903 tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. tvszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Szincsák János végrehajthatónak ifj. Flann Bernát és neje ellen folytatott végrehajtási ügyében a debreczeni kir. tvszék a debreczeni kir. jbiróság területén levő

az egyeki 631 sz. tjkvben A + 507. hrsza. felvett 63 népsorsz. házastelekre 1344 koronában,

az egyeki 942 sz. tjkvben A + 508. hrsza. felvett 62 népsorsz. házastelekre 2128 koronában,

az egyeki 206 sz. tjkvben A + 440. hrsza. felvett 137 népsorsz. házastelekre 320 kor.-ban megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendelgetvén, annak foganatosítására határidőül **1903 évi június hó 6. napjának d. e. 9 óráját** Egyek község-házához kitűzte.

Kikiáltási ár a becsár, azonban az árverésre kitett ingatlan szükség esetén a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Az árverelni szándékozók tartoznak a kikiáltási árnak 10% készpénzben, vagy óvaképes értékpapirban letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. tvszék mint tkvi hatóságnál és Egyek község-házánál tekinthetők meg.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

Debreczen, 1903. évi febr. 17-én.

Hegedüs, kir. tszéki bíró.

711—1903 v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 597/3. 1903. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Rochlitz A. Dávid részére Broskó Jenő csegei lakostól 49 k. 84 fl. tőke hátralék ennek 1902. évi augusztus hó 1-től számítandó 5% kamatai és eddig összesen 14 kor. 84 fl. perköltseg erejéig 1903. február hó 27-én bíróilag felülfoglalt és 1152 koronára becsült butorokból álló ingóságok **1903. évi június hó 25-én d. e. 10 órakor** kezdetét veendő és Csegén, alperes lakásán megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1903. május hó 26-án.

Oláh Géza bir. kiküldött.

Csipkefüggönyök

tisztítását

a szélek elrongálása nélkül

kifogástalanul teljesíti
Hrabéczy Antal

kelmefestő és vegytisztító
intézete

Debreczen

Széchenyi utca 42.

Csak jómósó és elsőrendű minőségek!

Megérkeztek

a szebbnél-szebb

Karton.

Francia-batizst,

Zefir,

Himzett és ajour batizst,

Ruha-vászon,

Selyem-zefir,

Düszesz-szaten

mosónyárikelméink

= óriási választékban =

Bosznay J. és Társa

divatruházában

Debreczen, Kossuth-u. 5. (2)

Csak jómósó és elsőrendű minőségek!

Szép jövedelemre

tehetnek szert intelligens egyének egy előkelő intézet képviselőjének elvállalása által.

Ajánlatokat „megbízható” jelige alatt a kiadóhivatal továbbítja.

Megérkeztek

a legjobb minőségű

Cosmanosi francia batistok, indich voilek, douchesse szaténok, és mindenemű jó mosó kartonok, himzett batistok, piqué ujdonságok, továbbá Rumburgi, Hollandi, Kreás és czérna fonal vásznak, valamint a világhírű Schroll gyártmányú elsőrendű chifonok, csikos jegyű havasi vásznak, Szepességi Damast asztalneműek, törülközők, ágyszaténokra való vászon kanavásznak, zephirek, ág és asztal terítők, csipkefüggönyök, paplanok, továbbá mindenemű menyasszonyi **kelengyék** pontos összeállítását elvállalom szolid olcsó, szabott árak mellett.

Tisztelettel

Nádudvary Lajos.

Vágó Andor-féle üzlet, főtér a nagy tőzsde mellett.

557—1903 v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 3086/5—1902. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint György Kálmán részére Kiss István és neje debreczeni lakosoktól 831 k. 50 fill. tőke, ennek 1902. évi november hó 4-ikétől számítandó 8 % kamatai és eddig összesen 137 k. 50 fill. perköltség erejéig 1902. november hó 5-én bíróság lefoglalt és 866 koronára becsült lovak és egyéb ingóságok **1903. június hó 17-én d. u. 4 óra** kezdetét veendő és Ujfalván Veréb dűlön, Bónis féle tanyán megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1903. május hó 20-án.

Oláh Géza bir. kiküldött.

599—1902. v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. bíróságnak V. 3141/2—1902. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Grosz József részére Kolozsváry Dezső és neje martonfalvai lakosoktól 90 kor. tőke, ennek 1902. évi július hó 10-ik napjától számítandó 6% kamatai s eddig összesen 58 kor. 79 fill. perköltség erejéig 1902.

november 20-án bíróság le és felülfoglalt és 1340 koronára becsült butorok és egyéb ingóságok **1903. június hó 20-án d. u. 3 óra** kezdetét veendő és Martonfalván, alperesek lakásán megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1903. évi május 18-án.

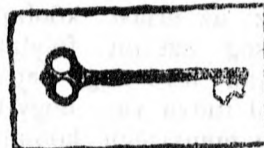
Oláh Géza bir. kiküldött.

Schicht-szappan

Védjegy

Szarvas

vagy

kulcs**legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.**

Minden ártalmas vegyítéktől tiszta.

Mindenütt kapható!A vásárlásnál különösen arra vigyázzunk, hogy minden darab szappanon a **Schicht** név és egy a fenti védjegyekből rajta legyen.

Gyomor-, bél- és vértisztító kuránál már félpohár természetes

Igmándi keserűvíz

reggelenként használva, kitűnően beválik.

Kapható gyógyszertárak és üzletekben, úgy a forrástulajdonos: **Schmidthauer Lajos** gyógyszerésznél Komáromban.

Üvege 60 fillér.

Raktár Budapesten **Édeskuty L. cégnél.**

Export Amerika és Angolországba.

Egyedül valódi angol

Gyógyszerész A. THIERRY BALZSAM

Közegészségügyileg megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése keresk. törvénytörvényi mintavédelem alatt áll.

E balzsam belsőleg és külsőleg használ: 1. Utólérhetetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek káros bajainál, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyít a legrégebb bajoknál is. 2. Kitűnő hatása van torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a hideglelést. 4. Meglepő gyorsan gyógyítja a gyomor szélgyörcsőt s a tagrágatásokat. 5. Megment az aranyeres fájdalmaktól s kigyógyít a Hämorrhoidákból, szelíden mozditja elő a székelést s a vér tisztulását, javítja az étvágyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, üres fogaknál és szájróhadáskor s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felbűffögést, a szájnak s a gyomornak büztét. 7. Nagyon jó gyógyszer kül és belbajoknál, u. m. sebeknél, lázhólyag, szemölcs, égési sebek, fagyos tagoknál, rüh és kiütéseknél, megszünteti a fejfájást, szakgatást, rheumát, fülbántalmakat stb. Csak mindig vigyázzunk a mellékelt zöld mezejű **apácza-védjegyre!** Hamisítá-óktól legjobban óvakodunk, ha egyenesen gyáramból Ausztria-Magyarország minden állomására franco rendelünk 12 kicsi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért, Bosznia és Herzegovinában 4 kor. 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szétküldés előrefizetés vagy az összeg utóvétele mellett.

Gyógyszer A. Thierry balzsam és Centifolia kenőcs.

Eme két gyógyhatásában utólérhetetlen szer soha nem romlik el, sőt mentül régebb, annál jobb nem árt a szernek fagy, sem meleg s ezáltal télen nyáron szétküldhető. Mindenkor hatással van, s alkalmazása esetén könnyen bevárható az orvosi segély, természetesen nem szabad hatástalan utánzásokhoz nyulni, melyért csak haszontalan elpredáljuk a pénzt, hanem mindig tartson minden család készletben, e világhírű, olcsó, megbízható, a mellett ártalmatlan szorból. A hol nem bizonyos, hogy az én kitűnő szerem, ott ajánlatos egyenesen tőlem hozatni. Czim:

Apotheker **Thierry (Adolf) Schutzengel-Apotheke in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.**

Főraktár: Budapest Török József, Zágrábban Mittelbach S. és Bécsben Brady C. gyógyszerészeknél.

